

Фурса В.В.,

викладач кафедри цивільного права
та процесу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ФАКТИ ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У КРАЇНАХ З РОЗВИНЕНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ЯК МОЖЛИВІСТЬ ЗАПОЗИЧЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ТАКИХ КРАЇН

Пенсійна система в Україні перебуває в катастрофічній ситуації – заявляють у Міністерстві соцполітики. Незважаючи на збільшення мінімальної зарплати і оподаткування усіх фізичних осіб-підприємців, дефіцит Пенсійного фонду в цьому році складе 141 млрд. гривень. Існує нагальна необхідність реформування пенсійної системи України. Одним із шляхів вирішення цього питання є запозичення передового досвіду розвинених країн.

Отже, в середньому поляки на заслуженому відпочинку отримують 460 доларів. У порівнянні з іншими країнами ЄС, це незначна сума. Однак варто враховувати, що ціни в Польщі нижче, ніж, наприклад, у Німеччині, крім того, польські пенсіонери користуються низкою суттєвих пільг. Так, після 75 років – безкоштовна медицина, практично для усіх пенсіонерів – безкоштовний проїзд у транспорті, а також пільги на медикаменти.

У Польщі працює три рівня системи: солідарний, накопичувальний і індивідуальний. Якщо інвестувати в три фонди частину своєї зарплати впродовж життя, після 60 років для жінок і після 65 для чоловіків можна отримати відразу три пенсії.

Обов'язкові умови для отримання трудової пенсії – мінімум 15 років стажу для жінок і 20 років – для чоловіків. Внески до Пенсійного фонду на кілька відсотків нижчі за українські – 19,5 проти 22 %. При цьому половину від цієї суми полякам платить роботодавець.

Середня пенсія в США – 1500 доларів. Цієї суми достатньо для безбідного життя практично в будь-якому з американських штатів за умови, якщо не потрібно погашати іпотеку або орендувати житло. Для пенсії необхідно як мінімум 10 років відкладати 15 % від зарплати. Податковий кодекс дозволяє американцям вносити на свої особисті накопичувальні пенсійні рахунки частину зарплати до оподаткування прибутковим податком.

Система пенсійного забезпечення США хоч і не ідеальна, але вважається однією з найдосконаліших у світі, а розмір пенсій – вищий, ніж у середньому в європейських країнах.

У США функціонують як державні, так і приватні пенсійні системи. Завдяки цьому американці можуть забезпечити собі не одну, а три пенсії: державну, приватну корпоративну за місцем роботи і приватну індивідуальну

шляхом відкриття особистого пенсійного рахунку.

Уряд заявляє про те, що пенсійний вік для американців поступово збільшать до 70 років. Зараз для повної пенсії працювати потрібно до 65 років, проте громадяни США мають право вийти на пенсію раніше, втім, у такому випадку розмір виплат буде меншим.

Середня пенсія у Франції близько 1000 євро. На пенсію мають право усі французи, однак чим більший стаж, тим вищою буде пенсія. Щомісяця із зарплати у пенсійний фонд забирають 16,3 % (частину від цієї суми платить роботодавець).

У 2013 році французький уряд представив проект чергової пенсійної реформи, в рамках якої передбачено збільшення відрахувань до пенсійного фонду. За підрахунками уряду, це дозволить уникнути збільшення дефіциту до 20 млрд. євро в 2020 році.

На даний час пенсійний вік у Франції – 62 роки. До слова, пенсійна система у Франції одна з найскладніших в Європі. Зараз у країні працюють два рівня: солідарний і накопичувальний. Дефіцит пенсійного фонду виник у результаті того, що тривалість життя французів зростає, при цьому сім'ї рідко заводять більше трьох дітей. Згідно з демографічними дослідженнями, очікувана тривалість життя у Франції до 2040 року збільшиться на чотири роки. В результаті жінки в середньому будуть жити до 88 років.

Середня пенсія в Білорусі усього 150 доларів (це в два рази більше, ніж в Україні). Для отримання трудової пенсії чоловікам доведеться працювати як мінімум 25 років, а жінкам – 20 років. Внесок до Фонду страхування – 29 % від зарплати. При цьому 28 % платить роботодавець і тільки 1 % – найманий працівник.

У минулому році прийнято рішення поетапно підвищувати пенсійний вік – до 63 років у чоловіків і 58 років – для жінок. Платниками внесків можуть бути як самі працівники, так і їхні наймачі. Останній варіант переважає на більшості підприємств незалежно від форм власності. З власних коштів внески сплачують, зазвичай, особи які займаються індивідуальною трудовою діяльністю. Розмір обов'язкових платежів з пенсійного страхування залишається однаковим при будь-якому способі сплати – 29 %. При сплаті страхових внесків роботодавцем на нього припадає 28 % із зазначеної суми, і на працівника – 1 %. Внесок зі страхування на випадок тимчасової непрацездатності – 6 %.

Головна проблема української пенсійної системи – низькі зарплати. Розмір соціального внеску – 22 % від зарплати, а отже, чим нижча зарплата, тим менше грошей на пенсії. Однією з важливих проблем також є те, що багато людей офіційно отримують мінімальну заробітну плату, а друга частина зарплати виплачується «в конверті» і, відповідно, податки з неї не відраховуються. Проблема низьких пенсій полягає у відсталості економіки України. Для вирішення цього вкрай важливого питання необхідно направити зусилля на розвиток економіки, яка, в свою чергу, зможе вивести заробітну плату з «тіні» та сприятиме зменшенню дефіциту Пенсійного фонду.